

KONGELIG RESOLUSJON

Klima- og miljødepartementet
Statsråd: Sveinung Rotevatn

Ref.nr.:
Saksnr.: 20/3101
Dato: 19.03.2021

Fastsettelse av forskrifter om vern av 15 skogområder i fylkene Vestland, Innlandet og Trøndelag

1. Forslag

1.1. Overordnet om forslaget

Klima- og miljødepartementet (KLD) tilrår med dette opprettelse av 15 verneområder i skog i medhold av naturmangfoldloven.

Tilrådingen omfatter ca. 25,8 km² nytt verneareal, hvorav 18,3 km² er produktiv skog.

Følgende områder foreslås vernet:

1. Hopslia naturreservat i Samnanger og Bjørnafjorden kommuner, Vestland
2. Gulbergnotten naturreservat (utvidelse) i Ullensvang kommune, Vestland
3. Nordre Munksjøberget naturreservat i Trysil kommune, Innlandet
4. Månskjæra naturreservat i Stor-Elvdal kommune, Innlandet
5. Sjøbekken naturreservat i Stor-Elvdal kommune, Innlandet
6. Viengskletten naturreservat (utvidelse) i Stor-Elvdal kommune, Innlandet
7. Halasbukjølen naturreservat (utvidelse) i Åmot kommune, Innlandet
8. Labbdalen naturreservat i Stange kommune, Innlandet
9. Romsæterberget naturreservat (utvidelse) i Stange kommune, Innlandet
10. Svenstad naturreservat (utvidelse) i Ringeby kommune, Innlandet
11. Skolldalen naturreservat i Øyer kommune, Innlandet
12. Dokkajuvet naturreservat i Nordre Land kommune, Innlandet
13. Skålåsen naturreservat i Østre Toten kommune, Innlandet
14. Storkvika naturreservat (utvidelse) i Selbu kommune, Trøndelag
15. Rennsjølia naturreservat i Heim kommune, Trøndelag

9 av områdene er nye naturreservat, mens 6 av verneforslagene gjelder utvidelser av eksisterende naturreservater. For 4 av de utvidede områdene er det foreslått ny forskrift som gjelder både for eksisterende og nytt verneareal. For de 2 andre områdene foreslås det endring i eksisterende forskrift. Alle områdene inngår i arbeidet med frivillig vern av privateid skog. I området Nordre Munksjøberget ligger deler av arealet på Opplysningsvesenets fond sin eiendom.

1.2. Begrunnelse for verneforslaget

Verneområdene vil bidra til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold som Stortinget sluttet seg til gjennom behandlingen av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet:

1. Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.

2. Ingen arter og naturtyper skal utryddes som følge av menneskelig aktivitet, og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres.

3. Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.

Meld. St. 14 (2015-2016) legger opp til videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, i hovedsak ved vern av offentlig eid skog og ved frivillig vern av privateid skog. Forslaget bidrar også til å nå Stortingets mål om 10 prosent vern av skogarealet og internasjonale mål og forpliktelser, jf. bl.a. konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8, jf. også naturmangfoldloven § 33 g om økologiske og landskapsmessige sammenhenger. Vern av områdene mot ulike typer inngrep bidrar til å bevare norsk naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c. Verneforslaget vil også bidra til å nå FNs bærekraftsmål nr. 15 Livet på land. Skogvern er vurdert som et effektivt virkemiddel for å sikre norsk naturmangfold, blant annet ved at man fanger opp leveområder for et stort antall truede arter.

1.3. Hjemmelsgrunnlag

De fleste områdene som foreslås vernet som naturreservat i medhold av naturmangfoldloven (nml.) § 34, § 37 og § 62. Vilåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene a (*variasjonsbredden av naturtyper og landskap*), b (*arter og genetisk mangfold*), c (*truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter*), d (*større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv*), e (*områder med særskilte naturhistoriske verdier*), g (*økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt*), h (*referanseområder for å følge utviklingen i naturen*).

1.4. Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter. De foreslåtte skogområdene i denne tilrådingen omfatter flere ulike utforminger av barskog, blant annet gammel gran- og furuskog, flere områder med bekkekløfter og ulike lauvskogstyper. Arealmessig er det noe variasjon mellom områdene i verneplanen. Noen av arealene er (ca 100 daa), mens det største er Halasbukjølen naturreservat, hvor utvidelsen utgjør ca. 4110 daa. Felles for områdene er at de uavhengig av størrelse har høy verneverdi ved at de omfatter sjeldne og truede naturtyper med stort biologisk mangfold.

Opprettelsen av verneområdene er med på å bidra til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske skogøkosystem. I denne verneplanen er verneverdiene for mange av områdene knyttet til stor variasjon i skogtyper som bidrar til å fylle mangler i skogvernet.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i skogområdene som foreslås vernet, er hogst og ulike typer utbygginger, eksempelvis veibygging, hyttebygging og utbygging av vindkraft, vannkraft og kraftledninger. Vern av de foreslåtte områdene vil gjennom vernebestemmelsene sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å dekke viktige mangler ved skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av levested for at stort antall truede arter, og dermed *redusere den samlede belastningen* på arter som har risiko for å dø ut. Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som

isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om *samlet belastning* være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om *miljøforsvarlige teknikker og lokalisering*, samt *miljøforringer betaler* der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene. KLD vurderer at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. KLD anser at *kunnskapsgrunnlaget* er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Det er ut fra en *føre-var-tilnærming* i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (*samlet belastning*). Det foreligger etter KLDs vurdering tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde i kapittel 8, samt til Miljødirektoratets tilrådinger.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslag er innhentet i ulike registreringer og kartlegginger som ledd i skogvernarbeidet, blant annet dokumentasjon i "*Narin-Lokalitetsdatabase for skogområder*". Viktige naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er NINA rapport 535/2010 og NINA rapport 1352/2017.

KLD vurderer generelt at en kombinasjon av skogbrukets egne miljøtiltak sammen med et nettverk av verneområder er et effektivt bidrag til å sikre det biologiske mangfoldet i skog. Hvis områdene i denne saken ikke vernes er fortsatt skogbruk den mest aktuelle arealanvendelsen for mange av områdene. Det vil da være sektorlover og skogbrukets egen sertifiseringsordning som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.5. Andre interesser

Historisk har skogene blitt utnyttet i ulik grad til bl.a. skogsdrift, beite, jakt og friluftsliv. Det er ikke aktuelt at skogbruk skal fortsette i områder som vernes som naturreservater, men aktiviteter som f.eks. utmarksbeite, jakt, fiske og friluftsliv vil i stor grad kunne fortsette som tidligere. Det går eksisterende veier inn i noen av de foreslåtte verneområdene, primært i form av gamle traktorveier.

Det inngår eksisterende kraftledninger i flere av områdene. Kraftledninger som krysser foreslåtte verneområder er omtalt under det enkelte område, og det er i verneforskriftene tatt inn standardbestemmelser som åpner for vedlikehold, oppgradering mv. av eksisterende kraftledninger. I denne verneplanen går det eksisterende kraftledninger gjennom områdene Gulbergnotten, Viengskletten, Labbdalen og Dokkajuvet. Hopslia grenser til ryddebelte for kraftledning.

Det er påvist småkraftpotensiale som berører områdene Dokkajuvet i Innlandet og i Rennsjølia i Trøndelag. Med hensyn til Dokkajuvet er Dokkavassdraget regulert for vannkraftproduksjon, og Dokkajuvet grenser til eksisterende inntaksmagasin og verner området nedstrøms

Dokkfløymagasinet. Det er ikke planer om å heve inntaksmagasinet. Utvidelse av Gulbergnotten naturreservat i Vestland grenser til Jondalselvi som utnyttes i vannkraftverk. Utvidelsen av Storvika grenser til høyeste regulerte vannstand for reguleringsmagasin Selbusjøen. Det er allerede vernet flere områder ned til høyeste regulerte vannstand for magasinet, og det er betydelig bebyggelse og infrastruktur ned mot magasinet.

Det er ikke registrert mineralforekomster i de aktuelle områdene. Ingen av områdene inngår i reinbeiteområder.

1.6. Planstatus

Arealene i denne verneplanen er i hovedsak avsatt som LNFR-områder i de respektive kommuners kommuneplaner. Avvik fra dette er beskrevet i omtalen av det enkelte området i kap. 8.

2. Samfunnsnytte og konsekvenser av verneforslaget

2.1. Samfunnsnytte av verneforslaget

Gjennomføring av verneforslaget vil bidra til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, målet om vern av 10 % av skogarealet og internasjonale mål og forpliktelser. Det vises til nærmere omtale i kap. 1.1.

Verneområdene har i tillegg viktige opplevelseskvaliteter og kan bidra til verdiskaping lokalt og regionalt knyttet til naturbasert turisme. Naturmangfold har også en egenverdi. Vern som foreslått vil derfor ha positiv samfunnsmessig betydning, og bidra til å oppfylle Stortingets vedtak i stortingsmeldingen Natur for livet (Meld. St. 14 (2015-2016)).

2.2. Samfunnsmessige konsekvenser av verneforslaget

Vern av områder etter naturmangfoldloven er å anse som varige tiltak som kan påvirke ulike samfunnsområder. Områdene i verneplanen er gjennomgående små, noe som i utgangspunktet tilsier at konsekvensene for andre interesser er begrensede.

Alle områder som foreslås vernet har areal under 500 km² og omfattes ikke av kravene til utarbeidelse av konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven og tilhørende forskrift. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter. I hovedsak er interessene knyttet til skogbruk, beite og jakt og annet friluftsliv. Med unntak av skogbruk, er dette aktiviteter som fortsatt kan foregå innenfor rammen av verneforskriftene.

Hvis områdene ikke vernes er fortsatt skogbruk mest aktuelle arealbruk. Det vil da i hovedsak være sektorlover og skogbrukets sertifiseringsordning som skal ivareta hensynene til naturmangfold på disse arealene. KLD vurderer at et nettverk av verneområder, kombinert med gode miljøtiltak i skogbruket samt andre aktuelle virkemidler, er en effektiv måte å sikre naturmangfoldet i skog.

Naturen leverer viktige økosystemtjenester, både i form av bruksverdier og ikke-bruksverdier, herunder eksistensverdien av naturmangfoldet både for dagens befolkning og for framtidige generasjoner. Gjennom økosystemtjenestene gir naturen et essensielt bidrag til

samfunnsøkonomiske verdier. Vern vil sikre at naturverdiene ivaretas på lang sikt. Norge har i tillegg forpliktet seg både nasjonalt og internasjonalt til å ta vare på naturmangfoldet.

Områdene er i kommunenes arealplaner, med få unntak, lagt ut som LNFR-områder. Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi.

Vern vil begrense fremtidige muligheter for bl.a. skogbruk, mineralutvinning, vindkraftutbygging og regulering av vassdrag. Det er ikke konkrete planer om mineralutvinning, vindkraftutbygging og regulering av vassdrag i noen av områdene i dag.

KLD viser til at det i verneplanprosessen ikke er avdekket vesentlige negative samfunnsmessige konsekvenser av verneforslagene. Verneforslagene er videre justert på visse punkter for å imøtekomme og hensynta ulike interesser. Direktoratet mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer direktoratet det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i verneforskrifter og avgrensning for foreslåtte verneområder. Det vises for øvrig til omtale av de enkelte verneområdene i kapittel 8.

3. Viktige endringer i verneplanprosessen

Navn på verneområdene: Navn tilrås endret fra Dokkaelva til Dokkajuvet.

Grenser: I Dokkajuvet er ca. 98 daa tatt ut for å holde Oppland Energis eiendommer knyttet til kraftproduksjon utenfor verneforslaget. For øvrig tilrås det enkelte grensejusteringer for flere områder, jf. omtale i kap. 8. I tillegg tilrås Miljødirektoratet å ta ut to små areal med kraftledning fra Gulbergnotten tilsvarende ca. 2 daa (i tillegg til de 29 daa som Fylkesmannen foreslo at ble tatt ut, og de 16 daa som er tatt ut i etterkant av at tilrådingen ble sendt). KLD har i samråd med Miljødirektoratet justert vernegrensen for Hopslia slik denne nå følger ytterkanten av ryddebeltet.

Verneforskrifter: Det er etter høringen foretatt noen mindre endringer i verneforskrifter. Dette skyldes dels tilpasning til nyeste vernevedtak for naturreservater, dels kommentarer i innkomne høringsuttalelser og et generelt ønske om at forskriftene blir mest mulig like for forhold som gjelder samme tema. Ved utvidelser av eksisterende naturreservater, tilrås verneforskriften opphevet og erstattet med en ny som omfatter hele området. KLD vurderer at endringene ikke har betydning for avtalene om frivillig vern der det er inngått avtaler med grunneiere.

4. Oppheving og endring av tidligere vernevedtak

Følgende eksisterende vernevedtak foreslås opphevet som følge av den nye verneplanen:

1. Forskrift 17.12.1999 nr. 1434 om freding av Gullbergnotten som naturreservat, Jondal kommune, Hordaland

2. Kgl.res. 16 februar 1923 om fredning av en skogteig i Stange allmenning, Hedmark fylke
3. Forskrift 04.09.1981 nr. 4756 om vern av Svenstad naturreservat, Ringeby kommune, Oppland
4. Forskrift 20.12.2019 nr. 1976 om vern av Storvika naturreservat, Selbu kommune, Trøndelag

Følgende eksisterende vernevedtak foreslås endret som følge av den nye verneplanen:

1. Forskrift 12.12.2014 nr. 1629 om vern av Viengskletten naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark
2. Forskrift 01.12.2017 nr. 1884 om vern av Halasbukjølen naturreservat, Åmot kommune, Hedmark

5. Forvaltning av verneområdene

5.1. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte område. Naturreservatene er små verneområder, som det er lagt til grunn skal forvaltes av de kommunene som ønsker det. Dersom aktuelle kommuner ikke ønsker slik myndighet vil forvaltningsmyndigheten ligge hos Fylkesmannen.

5.2. Utarbeidelse av forvaltningsplan

Miljødirektoratet viser til at henvisningen til "etter retningslinjer i forvaltningsplan" er tatt ut fra bestemmelsene i de foreslåtte verneforskriftene. Verneforskriftene skal i så stor grad som mulig gi presise unntak fra forbud i verneområdene, og selv om en forvaltningsplan kan gi retningslinjer, skal forbudene fremgå av vernebestemmelsene. I noen tilfeller vil det likevel være behov for å vise områder eller stier/traséer på kart, enten på vernekartet eller på kart i forvaltningsplan.

For verneforslagene som ligger i reinbeitedistrikt så skal det etter § 10 lages forvaltningsplan, som vil være et instrument for smidig forvaltning slik Sametinget etterlyser.

6. Saksbehandling

6.1. Generell bakgrunn

Områdene som foreslås vernet har ulik historikk. Det vises til tilrådinger fra Miljødirektoratet og fylkesmannsembetene for utdypende informasjon om saksgangen.

6.2. Frivillig skogvern på privateid grunn

Vern av privateid skog gjennomføres i all hovedsak som frivillig skogvern. Ved frivillig skogvern tilbyr skogeierne skogareal for vern. Tilbud om vern sendes til vedkommende fylkesmann. Det foretas naturfaglige registreringer og utarbeides skogtakster for områder der det er behov for det. Hvis området kvalifiserer for vern utarbeider Fylkesmannen på grunnlag av tilbudet og de naturfaglige registreringene forslag til avgrensning av verneområdet. Ut fra tilbud og standard verneforskrift utarbeider fylkesmannen forslag til verneforskrift som oversendes

grunneier for kommentarer. Det avholdes møter og/eller befaringer der forslaget diskuteres nærmere. Miljødirektoratet oppnevner skogsakkyndig med mandat å forhandle med grunneierne og/eller grunneiernes representant. Ved enighet inngås avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av avtalt erstatningsbeløp skjer umiddelbart etter vernevedtak.

6.3. Forholdet til utredningsinstruksen, forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven

Verneforslagene er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 2 vurderes samfunnsnytt og konsekvensene av verneforslaget, hvem som berøres og hvilke tiltak som anbefales. I kapittel 7 og 8 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslag for de enkelte områder fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Økonomiske og administrative konsekvenser omtales i kapittel 9.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen innebærer inkluderende prosesser i gjennomføringen.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er således oppfylt.

6.4. Høring av verneforslagene

Berørte grunneiere, rettighetshavere, kommuner, fylkeskommuner og andre instanser på fylkes- og regionnivå, samt aktuelle lokale og regionale organisasjoner har hatt verneforslagene på høring.

Kommuner og fylkeskommuner som har uttalt seg støtter i all hovedsak forslagene eller tar disse til etterretning. De har synspunkter på avgrensning eller verneforskrift i noen tilfeller.

Forsvarsbygg har i enkelte områder en støttende kommentar til forslag til verneforskrifter som inneholder et unntak:

Bestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

-Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

Forsvarsbygg støtter at dette unntaket inngår i verneforskriftene, ettersom det dermed blir et tydeligere samsvar med unntaket for militær operativ virksomhet: "*Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse- politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet*".

Forsvarsbygg legger til grunn at militær operativ virksomhet i lufta også omfatter den treningsvirksomhet som er nødvendig for at Luftforsvarets enheter til enhver tid skal ha den beredskap og kompetanse som politiske myndigheter krever. Luftoperativ virksomhet må være

beordret av operativ myndighet/Forsvarets operative hovedkvarter. Det alt vesentligste av Luftforsvarets flyvninger vil være av operativ karakter.

Landbruksdirektoratet har ikke uttalt seg til enkeltområder i denne verneplanen. Tidligere kommentarer fra Landbruksdirektoratet knyttet til muligheter for beite, og utsetting av saltstein i forbindelse med beite er ivarettatt gjennom standardformuleringer i verneforskriftene. Det samme gjelder muligheten for å søke om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med f.eks. utsetting av saltstein.

7. Generelle merknader til verneforslagene

7.1.Miljødirektoratets generelle merknader

Forskriftenes innhold

Miljødirektoratet understreker betydningen av at en både ved utforming av verneforskrifter og forvaltning av områdene, herunder dispensasjonspraksis, legger til grunn et langsiktig perspektiv. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at naturkvalitetene forringes eller ødelegges. Det er også viktig at den økosystemtilnærmingen som er lagt til grunn i skogvernet reflekteres.

Verneforskriftene innebærer vern av all vegetasjon og alt dyreliv. Det er likevel åpnet for jakt, fiske og sanking av bær og matsopp. Ulike tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Dette omfatter anlegg av ulike slag (midlertidige eller faste), men også tiltak som for eksempel drenering, kalking og gjødsling. For enkelte områder er det i verneforskriften åpnet for visse typer anlegg etter søknad. Verneforskriftene innebærer et generelt hogstforbud, men det kan etter søknad gis tillatelse til hogst av etablerte plantefelt. I tilfeller der det ikke er aktuelt å ta ut plantede trær på kort sikt, kan det etter søknad gis tillatelse til en begrenset skjøtsel.

Motorferdsel er forbudt, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med spesielt nevnte formål. Det understrekes at regelen om "nødvendig motorferdsel" skal håndheves strengt. Motorferdsel i tilknytning til militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, og gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten er tillatt. Dette gjelder ikke for øvingsvirksomhet i tilknytning til slike formål. Det er gjort en vurdering for hvilke områder det er aktuelt med en egen dispensasjonshjemmel for øvingsvirksomhet. Utgangspunktet har vært at det ikke er aktuelt å åpne for dette i små verneområder og verneområder som på grunn av sin topografi er lite egnet til slike aktiviteter.

Vedlikehold av eksisterende veier og anlegg, herunder bygninger og eventuelt andre installasjoner som er i bruk på vernetidspunktet, er tillatt. Med vedlikehold menes opprettholdelse av den standard veien, bygningen, anlegget o.a. hadde på vernetidspunktet. Vedlikehold omfatter ikke nybygging, oppgradering eller utvidelse. Vedlikehold av f.eks. vei omfatter således tiltak eller arbeid for å holde veien ved like eller opprettholde samme standard som på vernetidspunktet, uten at den endrer karakter. Miljødirektoratet vil ikke tilrå at verneforskriften henviser til vegklasser, da slike standarder kan endres over tid, men tilrå å opprettholde formuleringen om standard på vernetidspunktet. Tiltak som påføring av nytt

grusdekke, grøfterensk, skifte av stikkrenner og lignende anses som vedlikehold. Motorferdsel i forbindelse med vedlikehold kan tillates etter søknad, og skal fortrinnsvis skje på snødekt mark.

Miljødirektoratet vil påpeke at restriksjonsnivået ikke er særlig forskjellig i de ulike områdene som her foreslås vernet, men da verneforskriftene er framkommet gjennom forhandlinger mellom de respektive Fylkesmennene og grunneierne, vil det måtte aksepteres enkelte forskjeller i forskriftene. For de områdene der eksisterende verneområder inngår i verneforslagene omfatter ny verneforskrift hele området. For disse arealene vil det kunne medføre større endringer i forhold til eksisterende verneforskrift. For noen områder med mindre utvidelser opprettholdes eksisterende bestemmelser, som også vil gjelde for utvidelsesarealet.

Miljødirektoratet vurderer at verneforskriftene ivaretar avveiningen mellom brukergruppene og de overordnede vernehensyn på en god måte.

Navn

Språkrådet viser til at offentlige instanser er bundet til skrivemåten i sentralt stedsnavnsregister. For å kunne bruke annet navn, er det behov for å reise formell navnesak. Her vises til kommentarene fra Klima- og miljødepartementet i foredrag til kgl. res. i desember 2015. Departementet viser til *«at Kartverket gjøres kjent med nye vernevedtak gjennom brev fra Klima- og miljødepartementet for å tinglyse vernevedtakene på berørte eiendommer. Da Kartverket også er ansvarlig for Sentralt stedsnavnregister, må det forutsettes at Kartverket samtidig sørger for innmelding til Sentralt stedsnavnregister.»*

Motorferdsel

Generelt skal motorferdsel i verneområder vurderes etter søknad.

Det er åpnet for uttransport av felt elg og hjort i verneforskriften § 6. Miljødirektoratet vil understreke at motorisert uttransport av elg og hjort i utgangspunktet enten skal foregå manuelt eller ved bruk av lett beltekjøretøy hjemlet i § 6. Med lett beltekjøretøy i denne sammenheng menes mindre beltekjøretøy som f.eks. elgtrekk, jernhest og beltegående ATV. Det er i noen tilfeller åpnet for at uttransport av elg og hjort kan skje med ATV eller traktor på eksisterende traktorveier.

En eventuell tillatelse til bruk av annet motorkjøretøy enn nevnt over, hjemlet i § 7, skal vurderes nøye. Det reelle behovet, samt mulige påvirkninger på naturmiljøet skal vurderes. Forvaltningsmyndigheten kan i sin søknadsbehandling knytte tillatelsen til bestemte traséer. Dette vil særlig være aktuelt for uttransport av elg og hjort fra bakenforliggende områder. Det kan også innvilges flerårige dispensasjoner.

I områder med hytter er hovedregelen at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved, materialer og utstyr på snødekket mark etter § 7. Slike tillatelser bør normalt styres til fastlagte traséer. Fastsetting av trasé bør gjøres ved søknadsbehandling eller som en del av utarbeidelse av forvaltningsplan. Motorisert transport i forbindelse med vedlikehold bør skje på snødekt mark med bruk av snøscooter. Unntaksvis kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til barmarkskjøring for transport av materialer til vedlikehold. Dette bør normalt være vedlikeholdsbehov av akutt karakter.

I verneforskriftenes § 7 er det åpnet for at det etter søknad kan gis dispensasjon til motorferdsel knyttet til ulike formål. Der hvor bestemmelsene ikke spesifiserer om slik transport skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark, med lufttransport eller på barmark, skal det ved vurderingen av den enkelte dispensasjonssøknad legges til grunn at transporten fortrinnsvis bør skje med beltekjøretøy på snødekt mark eller med lufttransport. Transport på barmark er kun aktuelt når transport med beltekjøretøy på snødekt mark eller lufttransport er vanskelig gjennomførbart og for øvrig når det er spesielle forhold som tilsier det. Det forutsettes at slik transport er vurdert å kunne gjennomføres uten skader på viktige verneverdier, naturtyper eller leveområder for arter.

Kraftledninger

I områder med eksisterende energi- og kraftanlegg er utgangspunktet at anleggene skal kunne drives og vedlikeholdes på en sikkerhetsmessig og økonomisk forsvarlig måte. Forskriftsmalene har standardbestemmelser som åpner for drift og vedlikehold av anlegg, og motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på kraftledninger. Forskriftsmalen fastsetter søknadsplikt for motorferdsel utover dette. Bakgrunnen for dette er at forvaltningsmyndigheten blant annet skal ha mulighet til å kunne styre hvilke typer kjøretøy som benyttes og til hvilken tid eller etter hvilken trasé kjøringen skal skje. Foruten drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og nødvendig istandsetting ved akutt utfall, åpnes det for oppgradering/fornyelse av eksisterende kraftanlegg og kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjesnitt dersom tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

Miljødirektoratet forholder seg til enighet på departementsnivå om bestemmelsene om drift og vedlikehold av kraftanlegg, og har justert forskriftene i tilrådingen i tråd med formuleringer i nyeste vernevedtak. I noen av områdene med kraftledning inntil verneområdet, men utenfor vernegrensen, er det tatt inn bestemmelser om drift og vedlikehold slik at nødvendige tiltak kan gjøres innenfor vernegrensen. Det er i disse tilfellene også tatt inn unntak for motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold eller akutt utfall. Der det finnes aktuelle traseer er det åpnet for at også motorferdsel i forbindelse med vedlikehold kan skje uten søknad.

Leting etter mineralske ressurser

Naturmangfoldloven § 41 sier at det som ledd i saksbehandlingen skal innhentes kunnskap om andre mulige verdier i området. Dette vil i hovedsak være å samle kunnskap som allerede er kjent, herunder informasjon om pågående næringer eller aktiviteter.

Dersom ny kunnskap i fremtiden viser at det finnes viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdene, må eventuell utdrift av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Denne lyder: *"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot verne-vedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."*

Den viktigste måten å få fram interessene knyttet til potensiell og planlagt utnyttelse av mineralressurser på, er høringene som gjennomføres for det enkelte verneforslaget. I de fleste sakene finnes det fram til gode løsninger gjennom grensedragning og/eller tilpasning i forskriften. I de sakene der målet om økt skogvern (og grunneiers ønske om frivillig vern) må veies opp mot potensiell eller planlagt utnyttelse av mineralressurser, vil Miljødirektoratet forsøke å finne omforente løsninger på direktoratsnivå. I tilfeller hvor dette ikke er mulig vil dette være avveininger som må avklares mellom departementene etter at Miljødirektoratet har avgitt sin tilråding til KLD.

Start og landing med luftfartøy

Miljødirektoratet vurderer at landing og start med luftfartøy er uønsket i naturreservater, og at dette bør tydeliggjøres og synliggjøres ved å ta inn et forbud i verneforskriften.

Gjennom forskrifter vedtatt ved kgl. res. 12.12.2014 ble Forsvarsbyggs ønske om at landing og start med forvarets luftfartøy gis automatisk unntak, tatt inn i forskriftene for skogvernområder. Miljødirektoratet har derfor lagt dette inn i alle forskriftene i denne tilrådningsen. De aktuelle verneforslagene omfatter skog- og andre utmarksområder. En antar at landing og start eventuelt vil bli (meget) sjeldne foreteelser og ikke utgjøre noen trussel mot områdene som sådan.

Når det gjelder militær operativ virksomhet i lufta viser Miljødirektoratet til NOU 2001:15 Forsvarets områder for lavtflygning punkt 5.5.6.1 *Unntaket for militær operativ virksomhet i verneområder* hvor det fremgår hva som anses som operativ virksomhet. Miljødirektoratet legger denne tolkningen av begrepet militær operativ virksomhet til grunn.

Beiting

Landbruksdirektoratet har tidligere anført at dersom det er aktuelt med beite, bør det være generelt unntak for beite og utsetting av saltstein samt nødvendig motorferdsel i den forbindelse, samt unntak for uttransport av syke og skadde beitedyr. Miljødirektoratet viser til at det i noen områder kan være behov for regulering av beitetrykk mv., og at det foreslås særskilte unntaksbestemmelser som skal ivareta dette. Miljødirektoratet mener det er en fordel at slike unntaksbestemmelser standardiseres og tilrår at det tas inn en unntaksbestemmelse som åpner for beiting med et beitebelegg som ikke skader verneverdiene. For forvaltningen av verneområdene mener Miljødirektoratet det er mer hensiktsmessig å knytte unntaket opp mot mulig skade på verneverdiene, enn at beiting skal foregå skånsomt. I mange områder er det ikke ønskelig med andre typer beitedyr enn det som er vanlig på vernetidspunktet, og det er viktig at en unntaksbestemmelse fanger opp behovet for regulering.

For de områdene der beiting er aktuelt, er det gjort en vurdering av om forskriften skal åpne for utsetting av saltsteiner. For de fleste områdene er det vurdert at dette er et tiltak som i liten grad berører verneverdiene i særlig grad, og det er derfor tatt inn en unntaksbestemmelse om mulighet for utsetting av saltsteiner. For noen områder vurderes dette tiltaket å ha betydning i forhold til verneverdiene, og for disse områdene kan det ligge noen begrensninger. Det samme gjelder oppsetting av gjerder; for de områdene der dette vurderes som aktuelt, er det tatt inn som spesifisert unntak i § 7.

Sykling

Hovedregelen i friluftsløven er at det i skogområder er tillatt med sykling på vei eller sti når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet. I tråd med føringene i friluftsmeldingen og tidligere vedtatte kgl.res. for skogvern tilrår Miljødirektoratet at sykling, samt riding og bruk av hest, tillates på eksisterende stier og veier, dersom det ikke er særskilte naturfaglige hensyn som tilsier et forbud på bestemte stier eller i bestemte områder. I områder hvor det ikke finnes veier og stier gjelder et generelt forbud mot sykling og bruk av hest. Det fremgår av beskrivelsen av det enkelte område dersom det ikke finnes veier eller stier i området.

Når det gjelder el-sykler reguleres dette av forbudet mot motorferdsel i verneforskriftene. Det er foreløpig ikke gjort endringer i regelverket som gjelder el-sykler i friluftsløven eller i malen for verneforskrifter.

Større arrangementer

Forbudet mot arrangementer omfatter større arrangementer. Det er ikke fastsatt noen absolutt grense for hvor store arrangementer som faller inn under forbudet. Forvaltningsmyndigheten må gjøre en konkret vurdering av om planlagte arrangementer omfattes av forbudet. Det er åpnet for å gi tillatelse til arrangementer etter søknad. Etter innspill i verneprosessen er det tatt inn direkte unntak for bestemte arrangementer (o-løp) i noen områder.

7.2. Klima- og miljødepartementets generelle merknader

Kraftledninger

Drift og vedlikehold av kraftledninger

KLD viser til at bestemmelsene åpner for drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter knyttet til kraftledninger (liner, isolatorer, master, traverser m.v.) i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i tråd med konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg, omfattes normalt ikke av bestemmelsene på dette punkt. Ved utskifting av master eller andre komponenter, skal master og komponenter som er mest mulig lik eksisterende benyttes, med mindre overgang til andre typer master og komponenter vil redusere anleggets innvirkning på verneverdiene uten urimelige kostnader eller ulemper for anleggseieren, jf. energiforskriften § 3-4.

Nødvendig skogrydding i kraftledningstraseer ansees som en del av ordinært vedlikehold av kraftledninger, som kan skje uten søknad. Dette omfatter også nødvendig sikringshogst av enkelttrær og mindre flater langs kraftledningstraseen, hvor det forutsettes at hogde trær forblir i skogreservatet av hensyn til arter som er avhengige av død ved. Det følger av formuleringen "i og inntil verneområdet" i forskriften § 4 at netteier også kan gjennomføre nødvendig sikringshogst innenfor verneområder i de tilfeller hvor kraftledningen ligger utenfor selve verneområdet og ledningstraséen/kanten av skogryddebeltet følger vernegrensen.

Der hvor grenser for verneområder ligger nær eksisterende kraftledninger forutsettes det at verneområdet ikke er til hinder for drift og vedlikehold av kraftledningene.

Istandsetting ved akutt utfall

Ved akutt utfall, samt ved umiddelbar fare for akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg er det behov for rask istandsetting slik at kunder får strøm og viktige samfunnsfunksjoner kan opprettholdes. I henholdsvis § 4 og § 6 er det derfor tatt inn bestemmelse om at istandsetting, og motorferdsel i den forbindelse, kan gjennomføres uten søknad. I § 6 er det i stedet tatt inn bestemmelse om at det i ettertid skal gis melding til forvaltningsmyndigheten om motorferdselen. Det nevnte unntaket for motorferdsel i § 6 gjelder ikke for ordinær drift og vedlikehold.

Oppgradering og fornyelse av kraftledninger

Verneforskriften har i § 4 unntak for oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linetverrsnitt når dette ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig. Eksempel på tiltak som har liten påvirkning på verneverdiene, og som er tillatt etter dette unntaket, er endring av driftsspennning eller linetykkelse. En forutsetning for dette er at heller ikke anleggsarbeidene skader verneverdiene nevneverdig. Oppgraderinger som innebærer bruk av større eller endrede master kan også omfattes dersom det ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig. Vurderingen av om oppgraderingen eller fornyelsen skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig, vil være en konkret

vurdering av tiltakets effekter på det naturmangfoldet som er oppgitt i verneformålet. Jo mer presis og spesifisert formålsbestemmelsen er, desto lettere vil det være å fastslå om vilkåret er oppfylt eller ikke. Eksempel på tiltak som kan skade verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig, er økning av spenningsnivå eller endrede master som medfører behov for å øke ryddebeltets bredde langs kraftledningen. Et annet eksempel er der man i anleggsfasen har behov for motorferdsel på barmark for å komme inn til mastepunktene med anleggsmaskiner, og slik ferdsel ikke kan skje i eksisterende ryddebelte. Slike tiltak vil kreve søknadsbehandling etter § 7.

Søknadspiktig oppgradering eller fornying av kraftledninger (§ 7)

Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4, og som er nødvendig for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, skal behandles etter søknad. Dette gjelder først og fremst tiltak som har potensial til å skade verneverdiene nevneverdig. Vurderingen blir dermed en avveining mellom tiltakets samfunnsmessige betydning og hensynet til verneverdiene. Hensikten med konkret søknad er å etablere en kontakt mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområdet med sikte på å drøfte avbøtende tiltak, slik at mulige negative konsekvenser for verneverdiene i størst mulig grad reduseres og dermed synliggjøres allerede i søknaden. Hensikten er ikke å diskutere nedleggelse eller dramatiske omlegginger av det eksisterende anlegget, men derimot en mest mulig skånsom utforming og mindre justeringer av anlegget. Departementet legger derfor til grunn at det i de fleste tilfeller vil være mulig å komme frem til løsninger som ivaretar behovet for nødvendig oppgradering eller fornyelse. Opprettholdelse av luftledning i det samme området skal normalt aksepteres. Oppgradering og fornying kan i noen tilfeller innebære bygging parallelt med eksisterende kraftledning, hvis eksisterende ledning må være i drift under arbeidet før den deretter rives. Ved vurderingen skal det legges vekt på netteiers plikter etter energiloven til å sørge for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet. Ved vurderingen skal det også legges vekt på plikten til ved planlegging, utførelse og drift av elektriske anlegg å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren. På bakgrunn av dette mener Klima- og miljødepartementet at vernet er forenelig med energiforsyningen som berører områdene. Det vises for øvrig til omtalen av områdene i kap. 8.

Spesielt om motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av kraftledninger

I mange tilfeller benytter netteier etablerte traseer, for eksempel traktorveier eller andre kjørespor, til motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av kraftledninger. Departementet mener at man bør vurdere generelle unntak i verneforskrifter for kjøring der det finnes slike traseer, og der kjøringen ikke vurderes å ville medføre nevneverdig skade på verneverdiene. Hvis det skal gis generelle unntak i verneforskrifter for slik motorferdsel må kjøretraseer som kan benyttes være inntegnet på vernekartet. Dersom det ikke er aktuelt med generelle unntak i etablerte traseer, bør forvaltnings-myndigheten ved behandling av dispensasjonssøknader så langt råd er vurdere flerårige tillatelser til motorferdsel i forbindelse med ordinær drift og vedlikehold av kraftledninger. Bl.a. bør flerårige tillatelser vurderes hvis det er hensiktsmessig både for forvaltningsmyndigheten for verneområdet og for søker, og under forutsetning om at verneverdiene kan ivaretas tilfredsstillende eksempelvis ved at motorferdselen begrenses til fastlagte traseer eller at det benyttes miljøforsvarlige transportformer. Tillatelser hvor dette er avklart i lang tid vil redusere netteiers administrasjon

knyttet til verneområder. I utgangspunktet står tiltakshaver rimelig fritt til å utforme en søknad om tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med ordinær drift og vedlikehold av kraftledninger. For å redusere netteiers administrasjonskostnader ved å måtte søke mange ganger i samme områder, kan slike søknader utformes som transportplaner eller tilsvarende som beskriver netteiers langsiktige behov for motorferdsel knyttet til ordinær drift og vedlikehold av kraftledningen i området. I så fall vil det, dersom verneverdiene blir tilstrekkelig ivaretatt, kunne gis tillatelser med virkning over lang tid. Forvaltningsmyndigheten har alminnelig veiledningsplikt i slike saker og det oppfordres til dialog mellom forvaltningsmyndighet og netteier om hvordan transportbehov og verneverdier kan ivaretas. De vesentligste delene av en transportplan bør fremgå som vilkår i tillatelsen. Det legges til grunn at forvaltningsmyndigheten vil forlenge gitte tillatelser dersom forutsetningene ikke er endret.

Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppgradering og fornying av eksisterende kraftledninger gjelder andre typer tiltak enn ordinær drift og vedlikehold, og vil fortsatt måtte omsøkes etter verneforskriftens § 7 som tidligere.

Eventuell drift av fremtidige funn av mineralforekomster

Det er ikke påvist funn av drivverdige mineralforekomster innenfor de foreslåtte verneområdene. Verneforskriftene har forbud mot blant annet mineralutvinning. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for fremtidig vekst i mineralnæringen. Områdene som forslås vernet kan inneholde mineralforekomster som kan gi grunnlag for fremtidig verdiskaping og næringsutvikling. Det kan være fornuftig å gjennomføre kartlegging, målinger eller undersøkelser i et verneområde for å få informasjon om ressurser og geologi for vurdering av mulig utvinning utenfor verneområdene, eller utvinning innenfor verneområdene som ikke vil være i strid med vernet. Naturmangfoldloven gjør det mulig å søke om dispensasjon fra forbudene mot mineralvirksomhet. Vilkårene for å gi dispensasjon følger av naturmangfoldloven § 48 første ledd: *"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."*

Selv om vilkårene for å gi dispensasjon er svært strenge, er ikke mineralutvinning helt utelukket. Det er tre alternative vilkår for å gi dispensasjon, og to av de kan gi grunnlag for dispensasjon til utvinning av mineral. Det første vilkåret er dersom mineralutvinning *"ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig"*. Regjeringen har i senere vedtak om vern av skog signalisert at underjordisk drift med åpning for uttak utenfor verneområdet kan etableres på en måte som oppfyller dette vilkåret. Dagdrift innenfor verneområdet er derimot neppe aktuelt etter dette alternativet.

Dersom underjordsdrift med uttak utenfor verneområdet ikke er mulig, for eksempel på grunn av lang avstand mellom vernegrense og påvist funn, vil eventuell utvinning i dagbrudd måtte vurderes etter alternativet *"hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig"*. Unntaket for vesentlige samfunnsinteresser omfatter bare tungtveiende nasjonale hensyn. Departementet kan ikke utelukke at mineralressurser med et betydelig verdiskapingspotensial i enkelte tilfelle vil være en slik nasjonal interesse. Det skal imidlertid mye til. Samtidig er det også et vilkår at den nasjonale interessen må gjøre inngrep i verneområdet *"nødvendig"*. Dette betyr at man må vurdere om det er mulig å ivareta den nasjonale interessen på en annen måte, som ikke medfører inngrep i verneområdet, f.eks. bruk av underjordsdrift. Hensynet til verneverdiene vil være et tungtveiende argument for å finne andre løsninger.

Dersom forvaltningsmyndigheten kommer til at ett av vilkårene for gi dispensasjon er oppfylt, beror det på forvaltningens skjønn om dispensasjon skal gis. Vurderingen skjer innenfor rammen av alminnelige forvaltningsrettslige regler og retningslinjer og instruksjer fra overordnet myndighet, som for eksempel naturmangfoldloven kapittel II. Omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, vil ha betydning i vurderingen. Tilsvarende vil de hensyn som taler positivt for omsøkte tiltak, slik som blant annet verdiskapingspotensialet knyttet til tiltaket inngå i vurderingen. Forvaltningsmyndigheten bør også vurdere om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden. Det gjelder særskilte retningslinje for skjønnsutøvelse dersom vilkåret "vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig" anvendes. Disse følger direkte av naturmangfoldloven § 48 annet ledd.

Hogst av ved til hytter i verneområdet

I enkelte tilfeller er det under § 7 i forskriften åpnet for søknad om hogst av ved til eksisterende hytter i verneområdet. I skogreservater er det generelt et mål at skogen skal få utvikle seg mest mulig urørt av menneskelig aktivitet, også vedhogst. Derfor legges det primært til grunn at ved bør hogges utenfor verneområdet og kjøres inn til eksisterende hytter, men at det må gjøres en vurdering i hvert enkelt tilfelle om belastningen på verneområdet blir mindre om det tillates vedhogst rundt hyttene i verneområdet enn at veden blir transportert inn til hyttene gjennom verneområdet. Dersom det gis dispensasjon for hogst av ved til eksisterende hytter må det settes vilkår bl.a. om lokalisering og gjennomføring av hogsten, hogstmengde samt hvilke treslag som kan hogges, slik at verneverdiene i området ikke reduseres. Hogst skal uansett ikke skje i registrerte kjerneområder.

Motorferdsel på barmark

Det er i enkelte tilfeller i verneforskriftens § 7 åpnet for at det etter søknad kan gis dispensasjon til bruk av motorferdsel for ulike formål. Der hvor bestemmelsene ikke spesifiserer om slik transport skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark, med lufttransport eller på barmark, skal det ved vurderingen av den enkelte dispensasjons-søknad legges til grunn at transporten fortrinnsvis bør skje med beltekjøretøy på snødekt mark eller med lufttransport. Transport på barmark er kun aktuelt når transport med beltekjøretøy på snødekt mark eller lufttransport er vanskelig gjennomførbart, og forutsetter at slik transport er vurdert å kunne gjennomføres uten skader på viktige verneverdier, naturtyper eller leveområder for arter.

Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter

Enkelte verneforskrifter kan i § 7 ha bestemmelser som åpner for nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter. Det legges til grunn at slik transport fortrinnsvis bør skje på veier, eller alternativt med beltekjøretøy på snødekt mark, bl.a. fordi det her ofte er snakk om betydelig vekt som skal transporteres og betydelig potensialet for sporskader. Transport på barmark utenfor veier er aktuelt kun i enkelte spesielle tilfeller hvor transport med beltekjøretøy på snødekt mark ikke er mulig eller praktisk gjennomførbart, og dersom slik transport er vurdert å kunne gjennomføres uten skader på viktige verneverdier, naturtyper eller leveområder for arter. Dette må vurderes konkret i det enkelte tilfellet.

Beiting

Vedrørende beiting mener departementet det er uheldig at det i noen av unntakene i § 4 er et krav at tiltakene ikke skal skade verneverdiene, mens andre unntak ikke tar dette forbeholdet. Dette kan det skape tolkningstvil. Det ligger uansett som en forutsetning i regelverket at aktiviteter eller inngrep i verneområdet ikke skal skade verneverdiene, jf. forskriften § 3 første ledd. Departementet ser imidlertid at bestemmelsene også skal gi praktisk informasjon til grunneiere og andre om at det av hensyn til verneverdiene er behov for særskilte hensyn, og at det er derfor i visse tilfeller er hensiktsmessig at dette fremgår av unntaksbestemmelsene. Det kan for eksempel være verneområder som er særlig sårbare for enkelte typer påvirkninger, for eksempel høyt beitetrykk i raviner og sumpskog og sårbare vegetasjonstyper. Departementet foreslår derfor at det i disse tilfellene bare gis unntak for "*skånsom* beiting".

Utsetting av saltstein og oppsetting av gjerder

Hvis det oppstår behov i framtida som ikke er regulert i den enkelte forskrift, kan slike tiltak vurderes etter forskriftens generelle dispensasjonsbestemmelse i § 8. KLD legger imidlertid til grunn at selv om nåværende grunneier ikke har sett behov for utsetting av saltstein eller oppsetting av gjerder kan behovet endre seg i framtida, og det kan da være hensiktsmessig at dette er omtalt i forskriftene. Forutsetningen er at tiltakene kan gjennomføres uten å skade verneverdiene. Saltsteiner tiltrekker seg både husdyr og hjortevilt og kan lokalt føre til betydelig tråkkslitasje og gjødselpåvirkning omkring saltsteinene. Også gjerder kan føre til tråkkslitasje. For enkeltområdene i denne vernesaken legges følgende til grunn for å ivareta natur som er sårbar for slitasje og trakk som kan følge av utsetting av saltstein og oppsetting av gjerder:

- For områder vurdert som relativt robuste mht. slitasje og trakk og samtidig av en viss størrelse tas inn et punkt i forskriften om utsetting av saltstein under § 4, og under § 7 et punkt om oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting samt et punkt om nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltstein og oppsetting av gjerder.
- For enkelte områder som har innslag av sårbar natur mhp. slitasje og trakk er punktet om utsetting av saltstein plassert under § 7, da man må kunne sikre bl.a. at plassering av saltstein ikke skjer i sårbare områder.
- For små områder som er sårbare for slitasje og trakk er nevnte punkter ikke tatt inn i forskriften. Her kan også saltstein og gjerder oftest plasseres utenfor områdene.
- Det er også lagt vekt på om beiting er aktuelt, eksempelvis i svært bratt terreng.

Kulturminner og kulturmiljøer

Det forutsettes et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og naturforvaltningsmyndighetene i enkeltsaker om kulturminner og kulturmiljøer innenfor de foreslåtte verneområdene. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av både fredete og ikke-fredete kulturminner skal skje på en slik måte at både natur- og kulturminneverdier ivaretas på best mulig måte. Slike tiltak avklares derfor med forvaltningsmyndigheten for verneområdene, slik at verneverdiene ikke forringes. Forskriftenes punkter om kulturminner og kulturmiljøer er kun en presisering av kulturminnelovens bestemmelser, som også gjelder innenfor de foreslåtte verneområdene. Klima- og miljødepartementet vil understreke at inngrep i, istandsetting og skjøtsel av kulturminner og kulturmiljøer som er fredet i medhold av kulturminneloven, bare kan skje etter tillatelse fra kulturminnemyndighetene.

Forholdet til matloven

I de spesielle tilfeller hvor det er behov for å sette inn tiltak etter lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) vil dette kunne dispenseres for etter de

generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften. En eventuell dispensasjon skal iverksettes uten opphold i henhold til de tiltak loven krever.

Sykling på veier og stier

Det er generelt åpnet for sykling på eksisterende veier og stier, unntatt hvis verneverdiene i området er vurdert som sårbare for slik påvirkning. Dette i samsvar med Meld. St. 18 2015-2016 *Friluftsliv*. I enkelte områder fins ikke stier eller veier, og sykling er da følgelig ikke tillatt.

Idrettsarrangementer og andre arrangementer

Formuleringen om arrangementer i § 3, som tidligere hadde ordlyden "*Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer og andre større arrangementer er forbudt*" er endret til ordlyden "*Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.*" Denne formuleringen omfatter både idrettsarrangementer og andre arrangementer, og avgrensningen til større arrangementer gjelder uansett type arrangement.

Unntak for militær operativ virksomhet

Reglene om ferdsel i verneforskriftene er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet. Militær operativ virksomhet omfatter normalt ikke øvingsvirksomhet. I praksis gjelder det likevel et unntak fra dette igjen ved såkalt "utrykningsøvelser med militære styrker". Klima- og miljødepartementet legger til grunn at "Beredskapstiltak, herunder utrykningsøvelser med militære styrker" er en del av militær operativ virksomhet, slik det fremgår av St. meld. 62 (1991-92), s. 47. Med utrykningsøvelser skal forstås øvelser som har til hensikt å trene/øve Forsvarets beredskap. Dette i motsetning til annen øvingsvirksomhet med øvingsmål som ikke er direkte knyttet til beredskapstiltak. Det er å bemerke at både planlegging, forberedelse og gjennomføring av aktiviteten er omfattet av unntaket. På grunn av hastepreget i denne type aktivitet kan det være mer krevende å planlegge og hensynta restriksjonsområder som f.eks verneområder.

Klima- og miljødepartementet legger forøvrig til grunn at forvaltningsmyndigheten og Forsvaret oppretter dialog om planlagt aktivitet som vil kunne berøre verneområdene.

Forvaltningsmyndighetene skal vurdere om det er behov for å søke tillatelse eller ikke avhengig av hvordan verneforskriften er utformet. Departementet viser for øvrig til brev 3. april 2019 til verneområdestyrer og fylkesmenn om forståelsen av begrepet militær operativ virksomhet.

Annet

Utover endringer som nevnt over har KLD har foretatt mindre justeringer i forskriftene, hovedsakelig av teknisk art. KLD slutter seg for øvrig til Miljødirektoratets vurderinger i kap. 7.

8. Merknader til det enkelte område

Nedenfor er gjengitt sentrale opplysninger om saksbehandlingen for enkeltområdene, viktige høringsinstansers hovedsynspunkter og hovedinnholdet i vurdering og tilråding fra fylkesmannsembetene, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet. For detaljert omtale av de samme tema samt lister over høringsinstanser vises til Miljødirektoratets tilråding samt til aktuelle tilråding fra fylkesmannsembetene. Verneverdiene i enkeltområder er beskrevet i tilrådingen fra Miljødirektoratet. Under "Inngrep og påvirkning" oppgis tekniske inngrep der det finnes slike, og i tillegg forekomst av f.eks. fremmede arter. Der det ikke er gjengitt høringsuttaler er det ikke kommet uttalelser av vesentlig betydning for vedtaket i saken.

Felles omtale av område nr. 12 i Vestland fylke

Generelle merknader til høringen:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skriver at mengden med dispensasjonssøknader for motorferdsel etter hvert vil bli stor og vil gi nettselskapene økte utgifter knyttet til administrasjon. NVE oppfordrer Fylkesmannen og aktuelle nettselskap om å vurdere om det er mulig å gi en generell åpning for motorferdsel på eksisterende driftsveg knyttet til drift og vedlikehold av eksisterende kraftledning. NVE skriver videre at forskriftene har en variasjon i formuleringene, hva det er gitt unntak for og hva som er listet opp som dispensasjonspliktige tiltak i verneområdene.

Direktoratet for mineralforvaltning skriver at det ikke er registrert viktige mineralressurser innenfor områdene, og har derfor ingen merknader til verneforslaget.

Norsk Orienteringsforbund ber om at Fylkesmannen stopper alle verneprosesser. Bakgrunnen er at de opplever at det i en del tilfelle blir satt restriksjoner på tradisjonelle aktiviteter uten at dette blir godt begrunnet.

Vestland fylkeskommune skriver at de ser på vern som positivt med hensyn til automatisk freda kulturminner. Fylkeskommunen ønsker også å få eventuelle saker som gjelder oppgradering og fornying av kraftledninger, motorferdsel og vedlikehold av eventuelle gamle veger i områdene til vurdering, slik at hensynet til kulturminner kan ivaretas. Videre kan også kulturminneforvaltningen ha behov for å gjøre undersøkelser i verneområdene.

Fylkesmannen anser NVEs forslag som fornuftig, men kan ikke se at det er aktuelt i disse områdene i denne omgang. Nettselskapene vil uansett få tillatelse til motorferdsel knyttet til gjennomføring av nødvendig drift og vedlikehold. Ved å gjøre dette søknadspliktig, sørger man for dialog om gjennomføring av tiltaket til det beste både for nettselskapet og for verneverdiene i området. Fylkesmannen tar til etterretning NVE sitt innspill knyttet til verneforskriftene, og harmoniserer disse i større grad enn først vist.

Fylkesmannen er kjent med at Norsk Orienteringsforbund er i dialog med Miljødirektoratet om bruk av standardiserte verneforskrifter og regulering av arrangement som orienteringsløp i naturreservat. Fylkesmannen har også i samråd med Miljødirektoratet avtalt og ikke stanse vernearbeidet. Dersom det kommer nye føringer fra Miljødirektoratet om innholdet i verneforskrifter vil også Fylkesmannen oppdatere maler for verneforskrifter der det er aktuelt.

1. Hopslia naturreservat i Samnanger og Bjørnafjorden kommuner, Vestland

Totalareal 2587 daa, hvorav 1900 daa er produktiv skog.

Inngrep og påvirkning: Det går en traktorvei på om lag 500 meter inn i området fra nord ved Stora vatnet. Det går også en merket tursti gjennom området.

Hovedsynspunkter i høringen:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skriver i uttale til oppstartsmeldingen at de kjenner til kraftledninger i områdene Hopslia og Gulbergnotten. De ber om at områdekonsesjonærene gir uttalelse til disse områdene.

BKK Nett AS har omtalt eksisterende nettanlegg innenfor Hopslia. Området har 22 kV kraftledning som BKK må opprettholde for å sikre sikker strømforsyning. BKK må ha mulighet for å gjennomføre vedlikehold, reparasjoner, bytte ut enkeltkomponenter eller fornye anlegget i samme trase. Det må også være mulig å gjennomføre hogst 8 meter fra senter av kraftledningene, og være mulighet for å bruke helikopter til arbeid knyttet til kraftledningene. Alt arbeid må kunne gjennomføres uten at det må søkes om dispensasjon fra verneforskriften. § 4 i foreslått forskrift gir ikke en tydelig åpning for dette. Som alternativ til å endre forskriftene foreslår BKK å gjøre grenseendringer slik at kraftledningene kommer utenfor naturreservatene. BKK Nett AS skriver også at de skulle ønske at det kom tydeligere fram at rydding av skog langs linja var en del av "drift og vedlikehold" som er unntatt fra verneforskriftens § 4. BKK understreker at dispensasjonsøking for ordinære drifts- og vedlikeholdsoppgaver vil etter hvert kunne bli mye ekstra arbeid for nettselskapene.

Fylkesmannen har lagt til grunn standardisert mal for verneforskrifter og mener de behovene som er trukket fram av BKK er ivarettatt i forslag til verneforskriften. Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Hopslia som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet har gjort grenseendringer i slik at kraftledningene i nordvest kommer utenfor det foreslåtte naturreservatet. Justeringen reduserer verneområdet med 24 daa og er ikke vurdert å medføre tap av viktige verneverdier. Forskriften og vernekart justeres tilsvarende. Departementet slutter seg for øvrig til Miljødirektoratet og tilrår at Hopslia naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

2. **Gulbergnotten naturreservat (utvidelse) i Ullensvang kommune, Vestland**

Nytt verneareal 2468 daa, hvorav 1900 daa er produktiv skog. Nytt totalareal 5827 daa.

Inngrep og påvirkning: Det går en 22kV kraftledning gjennom området fra Byrkjelandsvatnet og nordover til Selsvik. Det er registrert platanlønn innenfor utvidelsesområdet.

Hovedsynspunkter i høringen:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skriver i uttale til oppstartsmeldingen at de kjenner til kraftledninger i områdene Hopslia og Gulbergnotten. De ber om at områdekonsesjonærene gir uttalelse til disse områdene.

Fylkesmannen har i forbindelse med utvidelsen av området tilrådd å skifte navn fra *Gullbergnotten* til *Gulbergnotten*. *Gulbergnotten* er det navnet som er godkjent og tilrådd i Sentralt stadnamnregister (SSR). Fylkesmannen tilrår mindre justeringer av vernegrensen to steder i vest. Endringen er gjort for å trekke grensen tydelig utenfor vei og bebygd areal. Arealet som foreslås tatt ut tilsvarende ca. 29 dekar. Fylkesmannen tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift i samsvar med høringsforslaget og vernekart med endring som beskrevet.

Miljødirektoratet støtter Fylkesmannens vurdering av avgrensning av verneområdet. Miljødirektoratet tilrår å endre avgrensningen på to steder ved kraftledning sør i området etter Fylkesmannens tilråding. Ved Jondal i sørvest og ved Vikeholmanen litt lenger øst går

vernegrensen rett sør for kraftledning. Miljødirektoratet tilrår å grense ut et totalt areal på ca. 2 dekar. Arealet berører ikke kartlagte naturtypelokaliteter. Miljødirektoratet slutter seg for øvrig til Fylkesmannens tilråding og tilrår utvidelse av Gullbergnotten naturreservat med navnet Gulbergnotten naturreservat.

Klima- og miljødepartementet viser til at Fylkesmannen, i samråd med Miljødirektoratet, har tilpasset avgrensningen mot vannkanten og tatt ut et mindre areal med uhensiktsmessig arrondering mot boligbebyggelse etter at tilrådingen ble oversendt. Utvidelsesarealet er derfor redusert med ca. 16 dekar. Departementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Gulbergnotten naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

Felles omtale av område nr. 3-13 i Innlandet fylke

Generelle merknader til høringen:

Norsk Orientering gjør Fylkesmannen oppmerksom på Norsk Friluftslivs brev til Miljødirektoratet med forslag til endringer i forskriftsmalen for naturreservater. De ber om at alle verneprosesser stoppes inntil forskriftsmalen er justert.

Innlandet fylkeskommune skriver at vern av større arealer i utgangspunktet er positivt for kulturminneforvaltningen, men påpeker at kulturminner bør synliggjøres i kartmateriell m.m. som blir utarbeidet.

Naturvernforbundet i Oppland støtter at det opprettes naturreservat for samtlige områder. Alle har viktige naturverdier som behøver langsiktig vern. Økt vern av barskog er et sentralt virkemiddel for å sikre tap av naturmangfold i Norge framover.

Norsk Bergindustri skriver at NGU og Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) har registrert flere aktuelle grus-/pukkforekomster og en karbonatforekomst. Norsk Bergindustri anmoder om at verneforskriften utformes slik at den ikke er til hinder for fremtidig drift av berørte grusuttak i de aktuelle områder, i tillegg til et potensielt geologisk drivverdig funn.

Fylkesmannen forholder seg til de nyeste forskriftsmalene for verneområder som er utarbeidet av Miljødirektoratet. Dersom Miljødirektoratet mener at malene bør endres, basert på Norsk Friluftslivs anbefalinger, vil Fylkesmannen forholde seg til dette. Inntil videre utarbeides verneforskrifter etter gjeldende maler.

Fylkesmannen har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet seg av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger, i tillegg til at både oppstartvarsel av verneprosessen og høringsdokumentene er sendt til blant annet Norsk Bergindustri og Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Det er ikke tatt inn unntaksbestemmelser for uttak av mineralske ressurser i noen av verneforskriftene, siden de foreslåtte verneområdene ikke ser ut til å inneholde verdifulle mineralske ressurser og siden grunneierne ikke har et ønske om å drive de mineralske ressursene som finnes der. Det er for øvrig ingen grusuttak som er berørt av de aktuelle verneforslagene i Innlandet.

3. Nordre Munksjøberget naturreservat i Trysil kommune, Innlandet

Totalareal 2916 daa, hvorav 1601 daa er produktiv skog.

Inngrep og påvirkning: Det går en traktorvei inn fra vest.

Det er ingen høringsuttalelser å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Nordre Munksjøberget som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Nedre Munksjøberget naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

4. **Månskjæra naturreservat i Stor-Elvdal kommune, Innlandet**

Totalareal 639 daa, hvorav 581 daa er produktiv skog.

Inngrep og påvirkning: Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det går en traktorvei inn i området i nordvest. Det går en blåmerket tursti gjennom området.

Det er ingen høringsuttalelser å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Månskjæra som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Månskjæra naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

5. **Sjøbekken naturreservat i Stor-Elvdal kommune, Innlandet**

Totalareal 1709 daa, hvorav 1642 daa er produktiv skog.

Inngrep og påvirkning: Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Det er ingen høringsuttalelser å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Sjøbekken som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Sjøbekken naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

6. **Viengskletten naturreservat (utvidelse) i Stor-Elvdal kommune, Innlandet**

Nytt verneareal 1185 daa, hvorav 903 daa er produktiv skog. Nytt totalareal 3530 daa.

Inngrep og påvirkning: Det går en 300 kV-transmisjonsnettledning gjennom utvidelsesområdet. Klausuleringsbeltet til ledningen er 38 meter bredt, 19 meter til hver side for senter av ledningen. Statnett har konsesjon til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen.

Hovedsynspunkter i høringen:

Statnett SF skriver at de er fornøyde med at deres merknad til oppstart av verneplanarbeid for foreslåtte Viengskletten naturreservat i Stor-Elvdal kommune vedrørende motorisert ferdsel er tatt til følge og innarbeidet i høringsutkastet.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) påpeker at det i høringsdokumentet burde ha fremgått at NVE har påpekt at det går kraftledninger gjennom Viengskletten. Det burde også ha blitt nevnt at NVE påpekte at det er kartlagt et vannkraftpotensial på 0,64 GWh/år i Svartdalstjerna, selv om den anslåtte utbyggingskostnaden er svært høy sammenlignet med andre konsesjonsgitte kraftverksprosjekter. Utover dette skriver de at NVEs innspill er godt omtalt i høringsdokumentet, og at det er tatt hensyn til dem i forslagene til forskrifter for verneområdene.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Viengskletten som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Viengskletten naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

7. **Halasbukjølen naturreservat (utvidelse) i Åmot kommune, Innlandet**

Nytt verneareal 4110 daa, hvorav 2432 daa er produktiv skog. Nytt totalareal 10630 daa.

Inngrep og påvirkning: Det finnes en bilvei og en traktorvei i utvidelsesområdet.

Hovedsynspunkter i høringen:

Forsvarsbygg skriver at Halasbukjølen naturreservat ligger nært på Regionfelt Østlandet og brukes innimellom av forsvaret under øvelser. Forsvaret har fått inn tilsvarende tilpasninger i andre verneområder rundt Regionfeltet, slik som i Skordalen naturreservat. De ber derfor om at det i forskriften for Halasbukjølen inkluderes unntak på lik linje med i Skordalen.

Fylkesmannen har tatt inn unntaksbestemmelser i verneforskrifter for noen av Forsvarets aktiviteter for verneområder som grenser direkte til Regionfelt Østlandet, slik som f.eks. Skordalen naturreservat, Luvdalsætra naturreservat og Deifjellia naturreservat. Fylkesmannen har forståelse for at det kan være vanskelig å planlegge turer inn og ut av regionfeltet uten å passere gjennom et verneområde, i tillegg til at verneområdene stort sett har vært verneområder med fastmarksskog som tåler en del ferdsel. Halasbukjølen naturreservat grenser ikke inn til regionfeltet og har store arealer med myr og våtmark. Derfor ønsker Fylkesmannen ikke å ta inn et generelt unntak for ferdsel av store grupper til fots. Den spesifiserte dispensasjonshjemmelen

i § 7 kan brukes dersom det planlegges større øvelser til fots eller på ski gjennom naturreservatet. Snøskuterbruk må også omsøkes etter verneforskriften § 8 / naturmangfoldloven § 48. Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratets slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Halasbukjølen som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Halasbukjølen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

8. **Labbdalen naturreservat i Stange kommune, Innlandet**

Totalareal 123 daa, hvorav 120 daa er produktiv skog.

Inngrep og påvirkning: Det er ei lita bru over elva. Det er bilveger i og inntil området. Det går en kraftledning gjennom området. Den foreslåtte vernegrensa går stedvis nært bolighus og hage.

Det er ingen høringsuttalelser å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Labbdalen som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Labbdalen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

9. **Romsæterberget naturreservat (utvidelse) i Stange kommune, Innlandet**

Nytt verneareal 359 daa, hvorav 345 daa er produktiv skog. Nytt totalareal ca. 360 daa.

Inngrep og påvirkning: Romsætervegen går gjennom området og selve Romsætra grenser til det foreslåtte verneområdet. Pilegrimsleden går gjennom området. Det er en del ung, tett skog i den vestvendte lia på østsida Romsætervegen. Denne bør tynnes for å gi mer lys til skogen.

Det er ingen høringsuttalelser å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår utvidelse av Stange urskog med navnet Romsæterberget naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Romsæterberget naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

10. **Svenstad naturreservat (utvidelse) i Ringeby kommune, Innlandet**

Nytt verneareal 137 daa, hvorav 122 daa er produktiv skog. Nytt totalareal 151 daa.

Inngrep og påvirkning: Det går noen gamle ferdselsårer i området. Disse er å betrakte som hesteveger, men kan også ses på som kulturminner. Det kan være behov for å flate ut litt på disse for å bedre framkommeligheten til fots. Det er derfor tatt inn bestemmelser i verneforskriften om vedlikehold og istandsetting. Under høringa er disse hestevegene nærmere kartfestet og lagt inn på vernekartet. Verneforslaget grenser til innmark. Det er derfor tatt inn bestemmelser om skjøtsel av randsoner mot dette.

Det er ingen høringsuttalelser av betydning å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår utvidelse av Svenstad naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Svenstad naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11. **Skolldalen naturreservat i Øyer kommune, Innlandet**

Totalareal 2095 daa, hvorav 1455 daa er produktiv skog.

Inngrep og påvirkning: Det går en traktorveg inn i området i sør. Det er også en brønn og vannuttak (ledning) for Gammelskolla (setrene) innenfor. Disse anleggene er hensyntatt i verneforskriften. Brukerinteressene ellers i området er knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Et mindre område i sør er tilplantet med contortafuru. Etter et eventuelt vern vil dette bli tatt ut.

Det er ingen høringsuttalelser av betydning å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget. Grunneier har et ønske om å kunne frakte ut felt villrein og ulv med hest. Det er gjort en tilføyelse av dette under § 6. Fylkesmannen tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Skolldalen som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Skolldalen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

12. **Dokkajuvet naturreservat i Nordre Land kommune, Innlandet**

Totalareal 2747 daa, hvorav 2700 daa er produktiv skog.

Planstatus: Bortsett fra et mindre område helt i sør er området vist som LNF i kommuneplanen. Det mindre arealet er i reguleringsplanen for Gjeffe grusuttak regulert til grøntareal/friareal.

Inngrep og påvirkning: Dokka-elva er regulert. I elvekløfta ligger Kjøljuadammen som er en inntaksdam til Dokka kraftverk samt vannvei og kraftstasjon for Kjøljua kraftverk. Avløpstunnelen for Torpa kraftverk munner ut i dammen. Det er kartlagt seks småkraftpotensial i området. Elvekløfta krysses av fem 22 kV ledninger og én 132 kV ledning. Det er tatt inn

standard bestemmelser som ivaretar hensynet til drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av disse. Grusuttagsressurser knyttet til Gjeffe grusuttak blir ikke berørt av verneforslaget. Gamle Vest-Torpavegen går gjennom området ved Brudalen. Det er tatt inn bestemmelser i verneforskriften som hjemler vedlikehold og istandsetting for å ivareta de kulturhistoriske verdiene knyttet til denne vegen bl.a. gjenreising av den gamle brua over elva, to små bruer over bekken i Skolmdalen, oppsetting av stabbesteiner langs vegen etc. I dette området ved Brudalen og Skolmdalen er det interesse for å kunne drive miljøtilpasset reiselivsvirksomhet bl.a. ved å tilrettelegge for en sti fra Gamle Vest-Torpavegen og inn til «Torafossen» og etablere en mindre klatrevegg på østsida av Dokka-elva. På vestsida av elva er det her ei gammel hytte som kan egne seg som et informasjonsrom for kulturhistorie og naturvern. Rundt hytta er det et mindre areal med gammel innmark som eventuelt kan skjøttes gjennom slått/beite. Landbrukets generelle behov for motorisert ferdsel på traktorvegene i området, bl.a. i forbindelse med beiting.

Hovedsynspunkter i høringen:

Språkrådet ville i utgangspunktet tilrå å gi dette naturreservatet navnet *Dokka naturreservat*, men dette navnet er allerede i bruk på et annet verneområde i kommunen. De ber Fylkesmannen avklare med Kartverket om det er greit å bruke navnet *Dokkaelva* på det nye verneområdet, selv om dette navnet ikke er registrert i SSR. I en tilleggsuttalelse skriver Språkrådet at de har vært i kontakt med Kartverket og lokalkjente, og kommet frem til *Dokkadalen* som alternativt navn på dette naturreservatet. De tilrår derfor navnet *Dokkadalen naturreservat*.

Dokkajuvet Natur- og Kulturområde ønsker at navnet byttes fra Dokkaelva naturreservat til Dokkajuvet naturreservat. Bakgrunnen for dette ligger i kultur og historie, Elva heter Dokka og ikke Dokkaelva. Navnet Dokkaelva har vært en måte å skille tettstedet Dokka fra elva Dokka. Navnet Dokkajuvet vil på en bedre måte omfatte de tilliggende småjuvene til hovedvassdraget.

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland påpeker at utvidelse av dette verneområdet er sterkt ønskelig for å fange opp det verdifulle artsmangfoldet med bl.a. rovvugl lokaliteter, i denne kløftestrukturen.

Hafslund E-CO Vannkraft AS (HEVI) opplyser at de drifter Glommens og Laagens Brukseierforenings (GLB) reguleringsanlegg og Oppland Energi AS (OE) sine kraftverk, og avgir høringsuttalelse på vegne av de to anleggseierne. HEVI setter pris på at eiendommer ved Kjølja dam og kraftverk er blitt holdt utenfor vernet. De forstår det slik at verneforslaget og verneforskriften åpner for at adkomstvegen ned til vannkraftanleggene kan vedlikeholdes og oppgraderes etter behov. Vedlikehold av vannkraftanleggene i Kjølja kan medføre behov for både større og mindre anleggsarbeider, for eksempel for å sikre mot dambrudd, ved ras i kraftverkstunnelene i området eller ved krav om ombygging av dammer for å sikre at forskriftsfestede krav til damsikkerhet overholdes. En sikkerhetsmessig ombygging og forsterking av dam Kjølja vil medføre tung anleggsdrift og at det vil bli nødvendig å ta i bruk arealer som strekker seg utover OEs egne eiendommer og inn i arealer som er foreslått vernet. Slike forhold bes hensyntas under § 7 i verneforskriften. I henhold til gjeldende manøvreringsreglement kan inntaksbassenget i Kjølja reguleres med 3 meter. I forbindelse med arbeid på dammen kan det oppstå behov for å tappe ned inntaksbassenget i Kjølja betydelig under laveste regulerede vannstand (LRV). HEVI ber om at vernebestemmelsene tar høyde både for ordinær regulering og ekstraordinære situasjoner med nedtapping. HEVI mener det er behov for å konkretisere tydelig i forskriften § 4 at slike vannstandsvariasjoner er tillatt. HEVI ber også om at det tillegges et nytt punkt under § 6 hvor det framgår at det er tillatt å ferdes med motorbåt eller motorisert flåte på inntaksbassenget i Kjølja i forbindelse med drift og tilsyn av vannkraftanleggene i området. Drone benyttes nå som et vanlig verktøy i tilsyn og planlegging

av vedlikeholdsoppgaver. Siden deler av anleggene til OE blir liggende i verneområdet ber HEVI om at nytt punkt under § 6 også gir anledning til å fly drone i verneområdet. Tilsvarende kan det også oppstå behov for å benytte helikopter til ulike formål ved vannkraftanleggene i Kjølja. Det må framgå at dette vil være i tråd med unntak i verneforskriften § 6. Som følge av at Kjølja er regulert kan det forekomme tilgroing. Det er viktig at Dokka-elva fra Kjølja og videre nedover har kapasitet til å lede unna store vannføringer ved flom. På sikt kan det derfor bli behov for å utføre skogrydding i og langs elveleiet. Utførelse av slikt arbeid og eventuelt bortkjøring av slikt virke vil også måtte skje med maskinelt utstyr. HEVI mener nødvendig rydding i elveleiet må innarbeides som et generelt unntak i forskriften § 4. Motorisert ferdsel i terrenget i samband med slik rydding må beskrives under § 6. I konsesjonsvilkårene for Dokkavassdraget framgår det at konsesjonæren kan pålegges å utføre terskler eller andre korreksjoner for å redusere skadevirkninger. OE har ikke etablert noen eksisterende terskler innenfor det foreslåtte verneområdet. Det kan likevel være aktuelt å utføre fysiske tiltak i elveleiet i fremtiden. Med hensyn på dette mener HEVI det bør tilføyes et nytt punkt under verneforskriften § 4 om dette, samt at nødvendig motorisert ferdsel angis med nytt punkt under § 6.

Fylkesmannen er enig med Språkrådet i at navnet Dokkaelva er uheldig. Fylkesmannen mener at navnet på et verneområde enten bør være Dokkajuvet eller Dokkadalen. Dokkajuvet fanger på en bedre måte enn Dokkadalen opp selve terrengformasjonene i området og at det ikke er snakk om hele dalen som elva Dokka renner gjennom, men de nedre, bratte delene mot elva, selve juvet. Fylkesmannen har etter høring vært i kontakt med Kartverket. De tilrår også navnet Dokkajuvet. Fylkesmannen vil derfor tilrå at verneområdet får navnet Dokkajuvet naturreservat. Oppland Energi AS sine eiendommer der disse anleggene og installasjonene ligger, ble tatt ut av verneforslaget før høring etter innspill fra Oppland Energi AS og NVE. Atkomstvegen ned til kraftanleggene lå til høring delvis innenfor verneforslaget. Det var lagt inn bestemmelser som ivaretok bruk, vedlikehold og nødvendig opprusting av denne vegen. Fylkesmannen tilrår at eiendommen til Oppland Energi AS (OE) som omfatter vegen ned til kraftanlegget Kjølja (gnr./bnr. 54/35), tas ut av verneforslaget i likhet med de øvrige eiendommene til OE i området. Fylkesmannen har også valgt å endre grensa for verneområdet ved Kjøluadammen /inntaksmagasinet slik at denne vil følge HRV i vedtatt manøvreringsreglement. HRV ligger på 265 moh. Dette medfører at utløpet av kraftverkstunnelen fra Torpa kraftverk blir liggende utenfor det foreslåtteverneområde. Til sammen tilsvarer dette en reduksjon i areal på 98 daa. Når kraftverkstunnelen fra Torpa kraftverk blir liggende utenfor et verneområde, betyr det også at det ikke er behov for noen bestemmelser i forskriften for regulering/nedtapping av inntaksbassengt eller motorisert ferdsel på dette. Det tas inn en bestemmelse i verneforskriften § 7 som hjemler nødvendig anleggsarbeid og nye konstruksjoner i forbindelse med vedlikehold og oppgradering av vannkraftanlegg ved Kjøluadammen, herunder kraftverkstunnelene i området. Motorisert ferdsel i den forbindelse er hjemlet i § 7 t. Det er i utkast til verneforskrift ikke satt et forbud mot bruk av drone og helikopter i luftrommet over verneområdet. Start og landing med luftfartøy er imidlertid i utgangspunktet forbudt og nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger må ha særskilt tillatelse, jf. standard bestemmelser i §§ 7 og 6. Fylkesmannen mener behovet for motorisert ferdsel i forbindelse med de aktuelle anleggene ved Kjøluadammen ikke kommer i noen særstilling. Nærområdet er dessuten hekke- og leveområde for en truet art og andre forvaltningsprioriterte arter som er meget sårbare for forstyrrelser i hekketida. Akutte behov for bruk av slik motorisert ferdsel har et generelt unntak i § 6 i verneforskriften. I § 7 p i utkast til verneforskrift er det føyd til «kraftanlegg» for å presisere dette ut fra det konkrete behovet i det

aktuelle området. Fylkesmannen ser behovet for at det kan bli aktuelt å utføre rydding av kratt og trær for sikring av Dokka-elvas kapasitet til å lede unna store vannføringer ved flom. Fylkesmannen vil likevel bemerke at fare for flom burde være klart redusert som følge av det etablerte Dokkfløymagasinet. Slik kratt-/skogrydding i elveleiet må skje planmessig i en dialog mellom kraftselskap/regulant og vernemyndighet. Fylkesmannen foreslår derfor at det tas inn en bestemmelse som hjemler slik rydding under § 7. Dette gjelder også nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med dette arbeidet. Fylkesmannen er enig i at det må være en mulighet for å kunne gjennomføre skadereduserende tiltak for livet og vannmiljøet i Dokka som følge av kraftutbyggingen og viser her særlig til at området er en viktig gyteplass, jf. verneformålet. Tiltak for å ivareta disse verdiene må nødvendigvis skje i en dialog mellom de berørte der forvaltningsmyndigheten for verneområdet må ta den endelige beslutningen om hva som tjener miljøet og økosystemet best. Fylkesmannen foreslår derfor å ta inn en bestemmelse i § 7 i verneforskriften som hjemler fysiske tilretteleggingstiltak i elva for å bedre vannmiljøet og redusere skadevirkningene etter eksisterende kraftutbygging. Tillatelser etter § 7 kan gis som flerårige dispensasjoner. Grenseendringene som tilrås ved atkomstvegen til Kjøljuaadammen og dette inntaksmagasinet, medfører at forslag til verneområde her deles i to.

For øvrig er det registrert rødlistede rovfuglarter i området som er sårbare for forstyrrelser særlig i hekketida. Det er derfor satt et forbud mot teltleirer i utkast til verneforskrift.

Fylkesmannen tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift og vernekart som beskrevet.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Dokkajuvet som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet viser til høringsuttalelsen fra HEVI og mener det kan skilles mellom ordinært vedlikehold av vegetasjon i det regulerte elveleiet og akutte tilfeller som krever sikkerhetstiltak mot flom. Departementet foreslår derfor at det for sistnevnte tilfeller tilføres bestemmelser om nødvendig rydding i elveløpet og tilhørende motorferdsel i henholdsvis § 4 og § 6. For ordinært vedlikehold og motorferdsel kreves dispensasjon etter § 7. I slike tilfeller bør det legges opp til flerårige tillatelser. Departementet slutter seg for øvrig til Miljødirektoratet og tilrår at Dokkajuvet naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

13. **Skålåsen naturreservat i Østre Toten kommune, Innlandet**

Totalareal 653 daa, hvorav 580 daa er produktiv skog.

Det er ingen inngrep eller høringsuttalelser av betydning å vise til.

Fylkesmannen tilrår avgrensningen som i høringsforslaget og tilrår at området blir vernet som foreslått.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår vern av Skålåsen som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Skålåsen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

Felles omtale av område nr. 14-15 i Trøndelag fylke

Fylkesutvalget i Trøndelag fylkeskommune er i prinsippet imot ordningen om frivillig vern av skog. Vern av skog bør baseres på faglige vurderinger opp mot FNs bærekraftmål nr. 15

skog. I den aktuelle situasjon knyttet til utfordringer og forpliktelser i forhold til klima og bærekraftmål 13 klima, burde ressursene i den aktuelle situasjonen omprioriteres til å stimulere økt produksjon og hogst av skog. Fylkesutvalget påpeker at med 7,4 % andel skogvern i Trøndelag, så gir er det et betydelig bidrag til å oppfylle Stortingets vedtak om 10% skogvern. Det er viktig at man i den videre verneprosess har en helhetlig tilnærming, der både verneformål og bærekraftig produksjon ivaretas. Trøndelag fylkeskommune vurderer imidlertid at det så langt ikke virker å være store konflikter knyttet til forslaget, og gitt at vernet blir en realitet så anbefales det i størst mulig utstrekning å utarbeide forvaltningsplaner.

14. **Storvika naturreservat (utvidelse) i Selbu kommune, Trøndelag**

Nytt verneareal 101 daa, hvorav 46 daa er produktiv skog. Nytt totalareal 808 daa.

Inngrep og påvirkning: Området grenser i sør til Selbusjøen, som er regulert til kraftproduksjon.

Hovedsynspunkter i høringen:

Kartverket anfører at området nå strekker seg nå ut over selve Storvika, og Kartverket stiller spørsmål om området burde ha to navn.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) anfører til oppstartmeldinga at Storvika, Storvasslia og Mevassvika grenser til regulerte vassdrag, men siden det er vernet ned til HRV fra før, så har ikke vern negativ konsekvens.

Fylkesmannen anser det som mest hensiktsmessig å opprettholde Storvika som navn. Naturreservatet vil med dette forslaget være utvidet både vestover (i 2019) og østover. Storvika ligger omtrent midt i og området har mest areal der. Fylkesmannen tilrår navnet Storvika som i høringsforslaget. Fylkesmannen tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart i samsvar med høringsforslaget.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannen og tilrår utvidelse av Storvika naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Storvika naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

15. **Rennsjølia naturreservat i Heim kommune, Trøndelag**

Totalareal 3897 daa, hvorav 1954 daa er produktiv skog.

Hovedsynspunkter i høringen:

Grunneier vil tilføye noen punkter i forslaget til Rennsjølia naturreservat: *1. På punktet «Andre interesser» ønsker de at det skal stå: «Jakt på småvilt og storvilt utøves. Området brukes til friluftsliv.» 2. Under § 7 ønsker de å tilføye: «Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten».*

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) anfører at er digitalt kraftpotensial i Resdalen og Rennsjølia, men til slik kostnad at utbygging er lite aktuelt. NVE ber Fylkesmannen å opplyse grunneierne om potensialet. Nettselskapet AS er områdekonsesjonær i Rennsjølia og bør kontaktes.

Fylkesmannen har tilskrevet grunneierne om digitalt vannkraftpotensiale i bekk, slik NVE har bedt om. Nettselskapet AS er også på adresseliste for høringen. Fylkesmannen tilrår at tilføyelse i forskriftens § 7 som foreslått av grunneier. Fylkesmannen tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift som beskrevet og vernekart i samsvar med høringsforslaget.

Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannens og tilrår vern av Rennsjølia som naturreservat.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår at Rennsjølia naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart

9. Økonomiske og administrative konsekvenser

9.1. Samfunnsøkonomiske konsekvenser

Klima- og miljødepartementet viser til at med de endringer og tilpasninger som er foreslått er det i verneplanprosessen ikke avdekket vesentlige negative samfunnsmessige konsekvenser av verneforslaget. Verneforslaget er justert på en rekke punkter, særlig mht. avgrensninger og verneforskrifter for å imøtekomme og hensynte ulike interesser.

9.2. Offentlige kostnader

De offentlige kostnadene ved opprettelse av verneområdene som foreslått er knyttet til erstatningsutbetalinger og forvaltning. Den viktigste kostnaden ved skogvern er erstatning til grunneier, i hovedsak for båndlegging av skog og påfølgende tap av hogstinntekt. Kostnadene til forvaltning og skjøtsel av skog som er vernet er derimot oftest begrensede, fordi skog som vernes som naturreservat oftest best vil opprettholde og videreutvikle vernekvalitetene ved fri utvikling uten behov for aktive skjøtselstiltak. Alle kostnader til vern og forvaltning av områdene vil dekkes innenfor KLDs gjeldende budsjettramme.

I skogvernarbeidet vektlegges at de viktigste skogområdene bør fanges opp ved vern, slik at man sikrer kostnadseffektiv oppnåelse av de vedtatte målene som er nevnt i kap. 1. Områder som er vurdert å ikke ha tilstrekkelige vernekvaliteter, tas ut før det meldes oppstart for verneprosess. For privateide frivillig vern områder innebærer det at myndighetene takker nei til tilbud om vern.

For å sikre et godt og oppdatert faglig grunnlag for skogvernet gjennomføres regelmessig faglige evalueringer. Det ble i 2017 gjennomført en slik evaluering, som gir et godt grunnlag for å gjennomføre skogvernet slik at det kan medvirke effektivt til å nå det nasjonale målet om å bevare et representativt utvalg av norsk natur og det nasjonale målet om å bevare arter og naturtyper. Evalueringen tar utgangspunkt i det vedtatte målet om vern av 10 % av skogarealet. For å sikre et kostnadseffektivt skogvern med høy faglig kvalitet trengs også god oversikt over hvor de viktigste skogområdene er. Som grunnlag for skogvernarbeidet gjennomføres derfor systematiske registreringer av skogtyper som er viktige i skogvernet.

Klima- og miljødepartementet vurderer at de foreslåtte verneområdene vil bidra til å oppnå de mål og føringer Stortinget har vedtatt for skogvernet.

9.3. Privatøkonomiske kostnader

Tapte inntekter for privatpersoner som følge av at igangværende bruk ikke kan fortsette, erstattes etter bestemmelsene i naturmangfoldloven. Erstatningene i saken er i all hovedsak knyttet til at skog som tømmerressurs ikke kan hogges i verneområdene.

9.4. Administrative konsekvenser

De administrative konsekvensene er knyttet til forvaltningen av verneområdene som enten vil være for de kommunene som ønsker å påta seg forvaltningsansvar, eller for fylkesmennene dersom de blir forvaltningsmyndighet for de områdene kommunene ikke ønsker å få delegert forvaltningsmyndighet.

Klima- og miljødepartementet
tilrår:

Forskrifter om vern av 15 skogområder i fylkene
Vestland, Innlandet og Trøndelag
fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.